

Vastaus kirjalliseen kysymykseen valtionyhtiöiden vastuusta hankinnoistaan ja työehtojen noudattamisen varmistamisesta valtion hankinnoissa

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Kristiina Salosen /sd näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 351/2016 vp:

Kuinka hallitus varmistaa jatkossa valtion omistamien yhtiöiden tekemissä hankinnoissa, myös Suomen rajojen ulkopuolella, eettisyyden ja vastuullisuuden huomioimalla mm. työehdot ja palkkatasot sekä hankinnan kokonaistaloudellisuuden, mukaan lukien Suomessa tehtävän työn ja verotulojen vaikutukset ja

miten hallitus huolehtii siitä, etteivät suomalainen työ ja vientiteollisuus joudu EU:n sisäisen epäterveen kilpailun vuoksi kohtuuttomaan asemaan vastaaviin toimijoihin verrattuna?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Suomen Lauttaliikenne Oy tilasi lokakuussa 2015 hybridilautan yhteysvälille Parainen-Nauvo. Ympäristöystävällinen hybridilautta tulee olemaan ensimmäinen laatuaan Suomessa.

Yhtiö lähetti tarjouspyynnön 13 eurooppalaiselle telakalle, joista kuusi oli suomalaisia. Suomalaisista telakoista ainoastaan kaksi antoi tarjouksen. Halvimman tarjouksen antoi puolalainen Crist S.A. telakka. Toiseksi halvin oli latvialainen telakka, kolmanneksi halvin oli norjalainen telakka ja suomalaisista telakoista halvin sijoittui neljänneksi.

Tarjouskierroksen loppusuoralle selviytyi viisi telakkaa, joista kaikki parametrit huomioiden kolmannelle sijalle nousseella suomalaisella telakalla tarjous oli ehdollinen. Tarjouksen ehtona oli valtion maksama täysimääräinen innovaatiotuki ja muita ehtoja, jotka eivät olleet tarjouspyynnön mukaisia. Loppusuoralle päässeiden telakoiden kanssa käytiin tarkemmat neuvottelut heidän antamiensa tarjousten perusteella. Kaikkien näiden telakoiden arvioitiin olevan kykeneviä rakentamaan lautta. Telakoiden antamien tarjousten hintaerot olivat merkittäviä. Kyse oli usean miljoonan ja kymmenien prosenttien erosta lopulta voittaneeseen Crist S.A.:n tarjoukseen. Crist S.A. erottui joukosta hinta-laatu-suhteeltaan parhaana.

Suomen Lauttaliikenne Oy on toiminut hankinnassa huolellisesti ja tasapuolisesti kaikkia osapuolia kohtaan. Voittanut tarjous täyttää ELY-keskuksen kanssa tehdyn sopimuksen, varustamon, viranomaisten ja luokituslaitoksen vaatimukset. Hankinnassa on käytetty apuna parasta Suomesta löytyvää osaamista, kuten alusten suunnitteluun erikoistunutta insinööritoimistoa ja

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 351/2016 vp

kahta toisistaan riippumatonta tilintarkastusyhteisöä. Tarjouskilpailun voittaneesta Crist S.A. telakasta tehtiin vielä perusteellisempi selvitys, johon kuuluivat toistuvat tarkastusvierailut telakalla. Suomen Lauttaliikenteen omissa ja yhtiön teettämissä selvityksissä ei ilmennyt mitään, mikä olisi antanut ymmärtää, että nyt mediassa kuvatus kaltainen toiminta voisi olla mahdollista.

Suomen Lauttaliikenne edellyttää, että sen käyttämät alustoimittajat toimivat vastuullisesti ja suhtautuu hybridilautan rakentajaa ja sen alihankkijoita kohtaan esitettyihin väitteisiin erittäin vakavasti. Saatuaan tiedon näistä vakavista syytöksistä on Suomen Lauttaliikenne antanut toimeksiannon kansainväliselle asiantuntijaorganisaatiolle tehdä selvitystyö väitteiden todenperäisyydestä. Asiantuntijaorganisaation raportointityö on käynnissä ja yhtiö odottaa sen lopputulosta.

Hallitusohjelman mukaan valtio noudattaa omistajaohjauksessaan osakeyhtiölain mukaista tehtävien ja vastuiden jakoa yhtiön toimitelinten ja omistajan välillä. Edellä kuvattu yhtiön toiminta, jolla pyritään turvaamaan yhtiön liiketoiminta ja kilpailuasema nyt ja tulevaisuudessa, kuuluvat osakeyhtiölain periaatteiden mukaisesti yhtiön toimivan johdon ja hallituksen vastuulle. Omistajaohjauksen vastuulla on osaltaan huolehtia Suomen Lauttaliikenne Oy:n talouden ja toimintaedellytysten turvaamisesta sekä siitä, että Suomen Lauttaliikenne Oy:n toiminta vastaa lainsäädännön sille asettamia velvoitteita. Omistajapoliittisen periaatepäätöksen mukaan yhteiskuntavastuu kuuluu valtionyhtiöiden perusarvoihin.

Helsingissä 8.7.2016

Pääministeri Juha Sipilä